

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
12 Пж 5057/18
30.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Зорице Туцаков и судије Маје Живковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца "КОМУНА" д.о.о. Будва, Занатски центар, локал бр. 14, Република Црна Гора, кога заступа Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, ул. Грчкошколска бр. 1, против туженог Јавна медијска установа "РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ" Београд, ул. Таковска бр. 10, ради исплате, вредност предмета спора 100.000.000,00 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду 11 П 4490/15 од 28.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 30.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УКИДА пресуда Привредног суда у Београду 11 П 4490/15 од 28.06.2018. године у ставовима I, IV, V и VI изреке пресуде и у наведеном делу спис предмета враћа се првостепеном суду ради одржавања нове главне расправе.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 11 П 4490/15 од 28.06.2018. године у ставу II изреке пресуде.

III ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 11 П 4490/15 од 28.06.2018. године у ставу III изреке пресуде.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке утврђено је да је тужени емитовањем ТВ серије "... " током 2007, 2010, 2011. и 2015. године повредио продуцентска права тужиоца. Ставом II изреке тужени је обавезан да тужиоцу на име законске затезне камате због кашњења у исплати дела прихода од ТВ серије "... " за емитовање почев од 23.03.2015. године до 27.04.2015. године плати законску затезну камату на износ од 3.025.399,58 динара од 02.06.2015. године до исплате као и на износ од 3.096.745,15 динара од 17.07.2015. године до исплате и то због кашњења у исплати дела прихода од емитовања исте ТВ серије у периоду од 08.05.2015. године до 11.06.2015. године. Ставом III изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати законску затезну камату на износ од 3.025.399,58 динара од 24.05.2015. године до 01.06.2015. године и на износ од 3.096.745,15 динара од 15.06.2015. године до 16.07.2015. године. Ставом IV изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати износ од 100.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до коначне исплате на име повреде имовинских права копродуцента и извршног продуцента ТВ

серије "... " сагласно чл. 206. Закона о ауторском и сродним правима. Ставом V изреке одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да на име накнаде штете у виду измакле добити исплати тужиоцу износ од 80.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом VI изреке тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 195.000,00 динара.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду у ставовима I и II изреке. Указује да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, те да је иста неразумљива јер првостепени суд примењује одредбе Закона о облигационим односима и одредбе Закона о ауторском и сродним правима без јасног става који закон је примаран за решење спорног правног односа. Указује да суд није направио јасно разграничење између појмова продуцент-копродуцент и извршни продуцент са свим правима и обавезама који су овим појмовима својствени, али да у сваком случају наведени појмови нису у вези са ауторским правом, односно није им иманентно ништа са терена ауторства. Сматра да се у конкретном случају ради о класичном уговору у привреди, да су парничне странке обезбедиле новац за производњу ТВ серије "...", те да не могу бити аутори или коаутори наведене ТВ серије. Сматра да се у конкретном случају не примењују одредбе Закона о ауторском и сродним правима, већ искључиво одредбе Закона о облигационим односима. Указује на погрешан закључак првостепеног суда да тужилац и тужени имају својство коаутора, јер се ради о лицима која су финансирала производњу ауторског дела и не могу бити аутори истог. Сматра да је погрешан закључак првостепеног суда да је извршена повреда чл. 11 уговора те да је суд погрешно закључио да је за емитовање ТВ серије била потребна сагласност тужиоца, јер би на тај начин тужилац као процентуални власник ТВ производа од 22% могао својом несагласношћу да утиче на право туженог да слободно и у обостраном интересу врши маркентишку и комерцијалну експлоатацију ТВ серије. Побиија одлуку о законској затезној камати јер сматра да не постоји доцња туженог, а ово из разлога што тужилац туженом није испоставио одговарајуће фактуре, а тужени без фактурисања по важећој законској регулативи није могао да изврши плаћање. Предлаже да Привредни апелациони суд у побијаном делу преиначи првостепену пресуду.

Благовременом жалбом тужилац побија исту пресуду у ставовима III, IV, V и VI изреке из свих законом прописаних разлога. Посебно указује на битну повреду одредаба поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да је изрека пресуде противречна сама себи и разлозима пресуде. Указује да је неправилно одбијен захтев за накнаду штете из разлога што тужилац није определио штету за сваку тражену годину појединачно, јер сматра да суд не може због разлога делимично утврђене застарелости потраживања за накнаду штете, тужиоцу у потпуности ускратити право на накнаду штете. Истиче да је погрешан закључак првостепеног суда да тужилац нема право на троструку накнаду, јер сматра да је тужени намерно оштетио тужиоца тиме што је пропустио да тужиоцу плаћа накнаду за искоришћавање предметне ТВ серије. Сматра да намера туженог произлази из чињенице да је самовољно располагао рекламним простором, те тужиоцу није исплатио накнаду на коју по уговору има право. Указује да повреда коју је тужени учинио не може бити незнатна, јер је тужени самовласно уговарао услуге уступања рекламног простора, није исплаћивао тужиоцу накнаду, више пута је поступао супротно закону и уговору, услед чега је тужилац био принуђен да своја права штити у судском поступку. Тужени је прекршио уговорну обавезу да заједно са тужиоцем утврђује план комерцијалне експлоатације предметне ТВ серије, а суд погрешно закључује да наведено представља мањи облик повреде. Предлаже да

Привредни апелациони суд преиначи побијану пресуду и усвоји тужбени захтев или да исту укине у побијаном делу и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да су жалбе парничних странака делимично основане.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. У односу на одлуку из става II и III изреке побијане пресуде нема ни повреде из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на коју се жалбама парничних странака без основа указује. У наведеном делу побијана пресуда је јасна, садржи разлоге о битним чињеницама који су у складу са стањем у спису предмета. У преосталом делу побијана пресуда за сада се не може испитати јер је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је тужени емитовањем ТВ серије "... " током 2007, 2010, 2011. и 2015. године повредио продуцентска права тужиоца. Предмет тужбеног захтева су и новчана потраживања тужиоца и то потраживање на име законске затезне камате за период доцње на износе који су тужиоцу досуђени делимичном пресудом Привредног суда у Београду 11 П 4490/15 од 04.05.2017. године, затим износ од 100.000.000,00 динара на име троструке накнаде због повреде имовинских права тужиоца. Тужбом је постављен и тужбени захтев означен као евентуални за износ од 80.000.000,00 динара на име накнаде штете у виду измакле добити са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Према стању у спису предмета парничне странке су закључиле уговор о производњи ТВ серије "... " дана 16.05.1998. године, регулишући међусобна права и обавезе у вези заједничке производње ТВ серије "... " у 26 епизода, свака у трајању од по 60 минута. Овим уговором парничне странке су се сагласиле да је тужени продуцент ТВ серије, а тужилац стиче својство копродуцента и извршног продуцента. Уговором је предвиђено да парничне странке заједнички утврђују план комерцијалне експлоатације, као и цене за предвиђене врсте експлоатације. Дефинисано је шта се подразумева под приходима од продаје ТВ серије у земљи и иностранству, свих облика економске пропаганде и приходима поводом ТВ серије, па се тужени обавезао да припадајући део прихода тужиоца уплати на рачун тужиоца најкасније дан пре емитовања следеће епизоде ТВ серије. Странке су уговориле да тужилац има право на 20% прихода сразмерно своме учешћу у производњи серије, док тужени има право на 80% прихода. Такође је уговорено да уговор о комерцијалној експлоатацији ТВ серије са спонзорима и другим пословним партнерима закључује тужени, а да тужилац има право закључивања уговора искључиво у име и за рачун туженог под условима које одреди тужени. Парничне странке су закључиле и два анекса предметног уговора и то 28.06.1999. године поводом снимања другог циклуса ТВ серије којим се тужилац одрекао статуса копродуцента, а остао у својству извршног продуцента. Анекс 2 закључен је 11.05.2001. године поводом заједничке производње трећег циклуса предметне ТВ серије где је констатовано да тужени није у целини извршио своје обавезе према тужиоцу из комерцијалне експлоатације ТВ серије, а уговорено је да тужени поводом производње трећег циклуса има својство продуцента а тужилац копродуцента и извршног продуцента. Током комерцијалне експлоатације предметне ТВ серије тужилац се обраћао више пута туженом указујући да нису испуњене обавезе туженог према тужиоцу, те да нису достављени извештаји о приходу, нити је утврђен план комерцијалне експлоатације серије. У овом поступку донета је делимична пресуда

04.05.2017. године којом је тужени обавезан да тужиоцу плати износ од 3.025.399,58 динара на име удела у заради за емитовање осмог репризног серијала предметне серије у периоду од 23.03.2015. године до 27.04.2015. године као и износ од 3.096.745,15 динара на име удела у заради током приказивања осмог репризног серијала у периоду од 08.05.2015 године до 11.06.2015. године. Из налаза и мишљења вештака првостепени суд утврђује колико је износио укупан приход туженог за 2007, 2010, 2011. и 2015. годину, па оценом изведених доказа и исказа саслушаних сведока усваја тужбени захтев и утврђује да је тужени повредио продуцентска права тужиоца, као и захтев за исплату законске затезне камате на износе досуђене делимичном пресудом, док у погледу дела захтева за исплату законске затезне камате налази да тужбени захтев није основан, па исти одбија.

Првостепени суд одбија и захтев за исплату износа од 100.000.000,00 динара на име троструке накнаде као и износа од 80.000.000,00 динара на име накнаде штете.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је у ставовима II и III изреке одлучио о тужбеном захтеву за исплату законске затезне камате на износе досуђене делимичном пресудом, тако што је наведени захтев делимично усвојио, а делимично одбио.

У првостепеном поступку је утврђено да је тужени сачинио коначни обрачун накнаде која припада тужиоцу по основу емитовања ТВ серије "... " током 2015. године, па је обрачун накнаде за првих 26 епизода за износ од 3.025.399,58 динара сачинио 01.06.2015. године и исти доставио тужиоцу. Други коначни обрачун за емитовање другог дела епизода овог серијала тужени је сачинио 16.07.2015. године и исти доставио тужиоцу на износ од 3.096.745,15 динара. Наведени коначни обрачуни сачињени су након емитовања осмог репризног серијала предметне ТВ серије, иако је у чл. 11. у ставу 5 уговора предвиђено да се обрачун прихода од економске пропаганде врши најкасније два дана после емитовања сваке епизоде ТВ серије. Дакле, тужени је обрачун извршио тек након завршетка осмог репризног емитовања предметне ТВ серије супротно чл. 11. став 5 уговора, те је достављањем ових коначних обрачуна тужиоцу од наредног дана пао у доцњу. Ово имајући у виду да је и ставом 6. истог члана предвиђено да тужени припадајући део прихода тужиоца уплаћује на рачун тужиоца најкасније дан пре емитовања следеће епизоде ТВ серије. Сачињавањем коначног обрачуна и достављањем тужиоцу, тужени је био у обавези да припадајући део прихода уплати тужиоцу, па је правилан закључак првостепеног суда да је тужени наредног дана од дана сачињавања коначних обрачуна пао у доцњу, услед чега је дужан тужиоцу платити законску затезну камату на износе накнаде од дана падања у доцњу па до исплате. Такође, правилан је закључак првостепеног суда да за период пре сачињавања коначних обрачуна тужени не дугује законску затезну камату, имајући у виду да пре сачињавања ових обрачуна и утврђивања износа који је дужан платити тужиоцу, не може имати ни обавезу на исплату, па тако не може бити ни у доцњи.

У преосталом делу одлука првостепеног суда не може се испитати јер не садржи разлоге о битним чињеницама, дати разлози су нејасни и противречни а постоји и противречност између изреке и образложења побијане пресуде.

Првостепени суд је одлучио о тужбеном захтеву за исплату износа од 80.000.000,00 динара на име накнаде штете, који је постављен као о евентуални тужбени захтев, иако такав захтев не може бити постављен као евентуални. Тужбени захтеви којима се тражи изрицање обавезе исте садржине, али различитог обима, не могу имати природу примарног и евентуалног захтева. Примарним захтевом тужилац тражи исплату троструке накнаде у износу од 100.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Евентуалним захтевом понавља захтеве садржане у примарном,

с тим да уместо наведене троструке накнаде, захтева исплату износа од 80.000.000,00 динара на име накнаде штете са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Када се ради о новчаним потраживањима, сваки мањи новчани износ садржан је у већем износу, па захтеви како их је тужилац поставио, не могу имати карактер примарног и евентуалног. С обзиром на дељиву природу новчаних обавеза и чињеницу да суд није везан правним основом постављеног захтева, суд има овлашћење да тужбени захтев усвоји или одбије у целини или делимично, па и за износ који је именован као евентуални. Тужилац може поставити захтев како он сматра да штити своја права у поступку, али је обавеза првостепеног суда била да ова питања разјасни и укаже да се не ради о квалитативно различитим тужбеним захтевима, што је нужна претпоставка постојања примарног и евентуалног захтева, већ да се ради о једном тужбеном захтеву, без обзира на правни основ истог, па и у ситуацији када тужилац указује да има више основа његовог захтева.

Првостепени суд у ставу I изреке побијане пресуде утврђује да је тужени емитовањем ТВ серије "... " у одређеном периоду повредио продуцентска права тужиоца, а у разлозима побијане пресуде наводи да је предмет тужбеног захтева утврђивање повреде ауторског права тужиоца, те у даљем образложењу констатује да тужбени захтев обухвата и троструку накнаду због повреде имовинских ауторских права, као и то да су парничне странке коаутори наведеног дела, па закључује да тужени јесте извршио повреду ауторског права тужиоца. Произлази да првостепени суд одлучује о повреди продуцентског права, не дајући разлоге за ову одлуку, а затим даје разлоге који се односе на ауторско право, иако повреда овог права није предмет спора. Тужилац није носилац ауторског права, нити је такве наводе изнео током поступка, а на шта се основано указује жалбом туженог. Зато побијана пресуда не садржи разлоге о одлуци која се односи на постојање повреде продуцентског права.

Законом о ауторском и сродним правима (Сл.гласник РС 104/09, 99/11,119/12 и 29/16-одлука УС) уређена је област ауторског и сродних права, па поред заједничких својстава, ауторско и сродна права имају и значајне разлике које се односе на садржину права, начин њихове заштите и трајање појединих права. Право филмског продуцента (произвођача видеограма) је једно од сродних права, па са осталим сродним правима има истих, али и различитих обележја. Према одредбама чл. 128. Закона о ауторском и сродним правима за свој видеограм, филмски продуцент (произвођач видеограма) има имовинска права у складу са овим законом. У чл. 129. истог закона дефинисан је појам видеограма а у чл. 130 појам филмског продуцента (произвођача видеограма), па је предвиђено да је то физичко или правно лице које у своје име даје иницијативу, прикупља финансијска средства, организује, руководи и преузима одговорност за прво снимање филмског дела или низа покретних слика праћених звуком или без звука (видеограм). Садржина права филмског продуцента такође је уређена чл. 131. истог закона, којим су предвиђена искључива права филмског продуцента да другоме забрани или дозволи умножавање свог видеограма и стављање у промет тако умножених примерака, јавно саопштавање видеограма са носача слике, односно носача слике и звука, давање примерака свог видеограма у закуп, интерактивно чињење доступним јавности свог видеограма жичним или бежичним путем у смислу чл. 30. закона.

Према члану 204. Закона о ауторском и сродним правима, повреду ауторског или сродног права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правом носиоца ауторског или сродног права, неплаћање накнаде прописане овим законом или уговором, као и не извршавање других обавеза према носиоцу ауторског или сродног права прописаних овим законом. Природу повреде права може имати само неовлашћено коришћење права искључиве природе, па би природу

повреде права могла имати само повреда оних права који су прописани чл. 131. закона која су по својој природи искључива права. Са друге стране право на накнаду из чл. 123. закона није искључиво право, па у погледу истог не може бити утврђена повреда права. Првостепени суд закључује да је повређено ауторско право тужиоца, а не даје разлоге које право тужилац има на основу уговора закљученог са туженим нити утврђује које је његово искључиво право повређено радњама туженог.

Одлучујући о тужбеном захтеву за исплату троструке накнаде, првостепени суд закључује да повреда ауторског права тужиоца не постоји у тој мери да би било основано досуђење троструке накнаде, сматрајући да наведена повреда није учињена намерно или крајњом непажњом. У наведеном делу првостепена одлука се не може испитати, јер право на досуђење троструке накнаде зависи од утврђене повреде неког од искључивих права носилаца сродних права, у конкретном случају продуцентских права, а првостепени суд је право на троструку накнаду ценио у односу на повреду права које тужилац нема, односно ауторског права чији носилац тужилац није.

Поред тога што је првостепени суд одлучио о делу тужбеног захтева, као о евентуалном захтеву, који такву природу не може имати, одлука првостепеног суда о овом делу тужбеног захтева је нејасна и противречна, јер не садржи разлоге о постојању тужиоцевог потраживања на име накнаде штете, а првостепени суд је, пре утврђивања да ли право на накнаду штете постоји, ценио приговор застарелости овог потраживања.

Материјално-правни приговор застарелости потраживања подразумева да потраживање постоји, односно да је исто основано, али да је протекао рок у коме је поверилац тог потраживања могао захтевати испуњење обавезе. Застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе ако законом за поједине случајеве није шта друго прописано, а наступа када истекне последњи дан законом одређеног рока. Произлази да се наступање застарелости одређеног потраживања може ценити само у односу на постојеће и пуноважно потраживање за које дужник истиче да је протекло време у коме је поверилац могао захтевати намирење свога потраживања. Првостепени суд је у побијаној одлуци ценио приговор застарелости, па је закључио да је потраживање тужиоца на име накнаде штете делимично застарело, али нема разлога о постојању овог потраживања. Потраживање накнаде штете обухваћено тужбеним захтевом, представља потраживање изгубљене добити због неиспуњења уговорних обавеза туженог, а првостепени суд не утврђује да ли ово потраживање постоји, да ли је дошло до спречавања увећања имовине тужиоца, да ли је наведено изазвано радњом туженог, да ли је тужени одговоран за евентуално спречавање увећања имовине тужиоца. Нема разлога о томе да ли ово потраживање постоји и да ли је пуноважно, како би се уопште могао ценити приговор застарелости истог потраживања.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука укинута у ставовима I, IV и V изреке пресуде, а како одлука о трошковима поступка зависи од успеха странака у спору то је иста одлука, обухваћена ставом VI изреке побијане пресуде укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити битне повреде на које је указано овом пресудом. Првостепени суд ће пре свега разјаснити карактер постављених захтева, а затим ће утврдити садржину и природу тужиоцевог права, па ће оценити да ли је дошло до повреде тужиоцевог искључивог права. Првостепени суд ће даље ценити основаност тужбеног захтева који се односи на новчано потраживање тужиоца у зависности од оцене да ли постоји повреда тужиоцевог права, имајући при томе у виду да је тужиоцево право на накнаду установљено уговором закљученим између парничних странака, те да стога постоји облигациони однос између парничних странака у вези са плаћањем накнаде у коме се поред одредаба Закона о ауторском и сродним правима

примењују и одредбе Закона о облигационим односима. Након утврђивања свих битних чињеница, првостепени суд ће донети нову, на закону засновану одлуку о делу тужбеног захтева који је предмет поновног одлучивања и за исту ће дати јасне и потпуне разлоге.

Следом наведеног на основу чл. 390. и чл. 391. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

ТВ/ЖГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА -СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с.р.
За тачност отправка